

Veiligheid gaat boven alles bij ontwerp gebouw

Bij het ontwerpen van een gebouw komt logistiek meestal op de eerste plaats. Dat zou echter veiligheid moeten zijn. Niet alleen tijdens de bouw, maar ook als het gebouw in gebruik is genomen. Maar weinig tuinders weten dat zij verantwoordelijk zijn voor die veiligheid bij nieuwbouw.

in DOOR SJAAK DOL
AgroFocus

De bouwwereld staat bekend als een gevaarlijke sector, waarin jaarlijks veel ongelukken gebeuren. Om dat terug te dringen heeft de overheid diverse maatregelen getroffen. Voordat een nieuw gebouw van de grond komt, moet onder andere een Veiligheids&Gezondheidsplan (V&G-plan) zijn opgesteld. Dat geldt dus ook voor tuinders die op hun bedrijf een nieuwe loods of een gebouw met nieuwe koelcellen willen neerzetten. In een V&G-plan staan de potentiële gevaren die zich bij de bouw van een object kunnen voordoen en de te nemen maatregelen om de risico's op ongelukken tot een minimum te beperken.

Regeltjes op papier werken echter maar ten dele en slechts weinig tuinders zijn zich ervan bewust dat ze als opdrachtgever uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor de veiligheid tijdens de bouw! De beste remedie om ongevallen te beperken is een haalbare tijdsplanning voor nieuwbouw opstellen en natuurlijk zorgen voor een goede organisatie rond een en ander.

UITGLIJDERS VOORKOMEN

Schoenen voorzien van stalen neuzen, een goed zandbed om op te werken, een valhelm en vangnetten. Het zijn aandachtspunten die op alle bouwwerken zijn terug te vinden.

Vindt nieuwbouw plaats op een agrarisch bedrijf, dan zijn daarnaast nog een aantal zaken aan de orde, zoals bijvoorbeeld gladheid. Er zijn diverse gevallen bekend van heftrucks die doorglijden door een natte betonvloer. Daarnaast is het van belang te letten op vloerroosters, cellen met overheaddeuren, ventilatoren, trappen, luiken en installaties op het dak.

Bij het ontwerpen van de vloer in het gebouw is het belangrijk in te schatten op welke plaatsen veel met water en/of ontsmettingsmiddelen zal worden gewerkt. Op die plaatsen zijn niet alleen roostergoten nodig, maar incidenteel kan ook een licht opgeruwde betonvloer nodig zijn. Achteraf is dat nog maar moeilijk te corrigeren. Wel is het dan mogelijk het profiel van de banden van heftrucks te laten opruwen voor meer grip, maar dat is min of meer de omgekeerde wereld.

Ook een uitglijder buiten op de bouwplaats kan funest zijn,

Bij een erf langs een sloot is een vangrail geen overbodige luxe. Onder: veilig bovenop het cellenblok komen lukt met een kooiladder.

zoals bij slootkanten. Een vangrail aanbrengen is in dat geval een adequaat hulpmiddel.

MEER MAATREGELEN

Het gebruik van elektrische overheaddeuren is gemeengoed bij de bouw van loodsen en koelcellen. In een koelcel moet een luik worden aangebracht, zodat er altijd een vluchtweg is, ook als de stroom is uitgevallen. Een elektrische deur (zowel een schuif- als overheaddeur) zal daarnaast moeten zijn uitgerust met een automatische klembeveiliging. Bij onderhoud aan een overheaddeur is normaal gesproken een hoogwerker nodig, óf de motor moet niet hoger zitten dan maximaal 5 meter. Met behulp van een console is het mogelijk de motor verlaagd te plaatsen.

Natuurlijk hebben medewerkers op een tuinbouwbedrijf in principe niets te zoeken bij een ventilator, maar in de praktijk blijkt dat ze er wel eens akelig dichtbij in de buurt kunnen komen. Zonder een beschermrooster er omheen werkt een ventilator als een soort gehaktmolen...

Een losse ladder bij een koelcel is handig voor 'lage klusjes' tot zo'n 3 meter hoogte. Voor klusjes 'op hoger niveau' zijn serieuzere oplossingen nodig. Koelcellen worden alsnog hoger en dan is een deugdelijke trap wel zo veilig om - als dat nodig is - bovenop die

Brand wordt pas echt tragisch als de vluchtroutes niet open zijn. Houd deze altijd vrij!

cel te kunnen komen. Een kooiladder is dan een eenvoudige en goedkope oplossing, maar moet een medewerker vaker 'op zolder' zijn, dan is een vaste trap met antisliproosters gewenst. Op elke 3 meter hoogteverschil is een tussenbord nodig. Onder een vaste trap kunnen op een veilige manier schakelkasten worden gestald, maar dan zal er wel een stofvangplaat onder de roosters van de tussenbordessen moeten worden aangebracht, zodat de kasten schoon blijven.

TWEE VLUCHTRUTES EN BRANDWANDEN

Je moet er niet aan denken, maar er kan op een bedrijf brand uitbreken. Bedenk vooraf dan ook voor een nieuw gebouw hoe mensen van diverse plaatsen twee kanten op kunnen vluchten. Als de brand de ene route afsluit, is er dan altijd nog de mogelijkheid de andere vluchtroute te nemen.

Houd vluchtroutes altijd vrij van obstakels (fust, machines) en bedenk dat een vluchtdoor zonder sleutel te openen moet zijn. Dat kan eenvoudig met een zogenaamde draaiknopcilinder. De bezettingsgraadklasse waarin het nieuwe gebouw valt - aantal mensen per vierkante meter - is bepalend voor de eisen die er aan een (deel van het) gebouw en de bijhorende vluchtroutes worden gesteld. Om hoe meer mensen het per vierkante meter

INDELING IN BEZETTINGSGRAADKLASSEN = GEBRUIKSOPPERVLAKTE PER PERSOON EN DE DAARBIJ BENODIGDE VLOEROPPERVLAKTE

Bezettingsgraad-klasse	Gebruiksoppervlakte	Benodigde vloeroppervlakte
B1	meer dan 0,8 m ² maar niet meer dan 2 m ²	meer dan 0,5 m ² maar niet meer dan 1,3 m ²
B2	meer dan 2 m ² maar niet meer dan 5 m ²	meer dan 1,3 m ² maar niet meer dan 3,3 m ²
B3	meer dan 5 m ² maar niet meer dan 12 m ²	meer dan 3,3 m ² maar niet meer dan 8 m ²
B4	meer dan 12 m ² maar niet meer dan 30 m ²	meer dan 8 m ² maar niet meer dan 20 m ²
B5	meer dan 30 m ²	meer dan 20 m ²

Zorg ervoor dat boven een ventilator een beschermrooster is gemonteerd.

gaat, des te zwaarder de eisen zijn. In het aanvraagformulier voor een bouwvergunning moeten deze waarden per ruimte worden aangegeven (tabel).

In het Bouwbesluit van het ministerie van VROM is voorgeschreven rond elke 1.000 vierkante meter gebouw een brandwand te zetten, waardoor een zogenaamd brandcompartiment ontstaat. Op plaatsen waar doorgangen door zo'n brandwand noodzakelijk zijn, moeten zelfsluitende en brandwerende deuren worden geplaatst.

Agrarische bedrijfsgebouwen worden steeds groter, waardoor brandcompartimentering steeds vaker een vereiste is. Met het ook op de logistiek binnen het gebouw én op de portemonnee is dit vaak een ongewenste situatie, maar in het Bouwbesluit is er wel ruimte voor alternatieve oplossingen.

Bij de meest gebruikte alternatieve oplossing wordt de zogenoemde vuurlast berekend. Die berekening geeft aan of het pand bij brand met het oog op veiligheid nog beheersbaar is. De totale som van brandbare materialen mag niet meer bedragen dan omgerekend 300 ton vurenhout. Bij bedrijven met veel opslag van agrarische producten in houten en/of kunststof fust is die grens van 300 ton heel snel bereikt. Dan is het de kunst om per situatie creatieve oplossingen te bedenken. ■